

NVPO-keurmerk psychosociaal therapeuten

Versie 2021

Nederlandse Vereniging
Psychosociale Oncologie

Een opleiding op het gebied van de psychosociale oncologie voor psychosociaal therapeuten waaraan het NVPO keurmerk wordt verleend, dient aan de onderstaande minimale inhoudelijke en kwalitatieve eisen te voldoen:

A. Inhoudelijke opleidingseisen (capita)

De capita die aan bod dienen te komen in een opleiding waaraan het NVPO-keurmerk wordt verleend staan in Tabel 1. De minimale tijdsbesteding per (sub)capitum is daarbij tevens geïndiceerd.

B. Tijdsduur

Een opleiding/training 'Psychosociale oncologie' voor psychosociaal therapeuten waaraan het NVPO-keurmerk wordt verleend heeft een minimale tijdsduur van 10 dagdelen. Er dient zowel aandacht te zijn voor medische, psychische als sociale aspecten.

C. Didactische methode

Binnen een opleiding PSO waaraan het NVPO-keurmerk wordt verleend, dient aandacht te zijn voor kennisoverdracht, vaardigheden en attitude:

- Kennis: In een opleiding waaraan het NVPO-keurmerk zal worden verleend, dient aantoonbaar kennis genomen te worden van alle punten (capita) zoals beschreven in Tabel 1. In het opleidingsplan dient dit middels de gebruikte leerstof (literatuur) inzichtelijk te worden gemaakt.
- Vaardigheden: Bij het indienen van een aanvraag voor het NVPO-keurmerk dient voor ieder (sub)onderwerp te worden aangeleverd welke didactische werkvormen worden gebruikt. Het oefenen om vaardigheden op het specifieke gebied van de PSO te verkrijgen, dient een belangrijke plaats in te nemen. Casuïstiek dient daarbij leidend te zijn.
- Attitude: aangegeven dient te worden hoe in de opleiding aandacht besteed wordt aan attitude aspecten. Hierbij kan gedacht worden aan:
  - Bewaken eigen rol als professional
  - Patiënt empowerment

De opleiding kan zowel face-to-face als via een blended (combinatie van face-to-face en e-learning) variant worden aangeboden. In het geval van een blended curriculum mag niet meer dan 1/3 van de tijdsduur van de opleiding online worden aangeboden, waarbij alleen de kennisaspecten hierbinnen aan de orde komen.

D. Niveau opleiders

a. Hoofdopleider:

- Geregistreeerde psychosociaal therapeut, maatschappelijk therapeut of BIG-geregistreeerde psycholoog
- Meer dan 5 jaar aantoonbare praktijkervaring in het veld van de psychosociale oncologie
- Aantoonbare onderwijservaring

b. (Gast)docenten:

- In het algemeen dienen gastdocenten binnen de opleiding geregistreerde psychosociaal therapeuten, BIG-geregistreerde psychologen of geregistreerde maatschappelijk werkers te zijn. Indien gastdocenten niet aan deze criteria voldoen, dienen zij bewezen deskundig te zijn op het gebied van de PSO, beoordeeld door de hoofdopleider(s) en goedgekeurd door het NVPO Opleidingsconsilium psychosociaal therapeuten. Daarnaast worden voor de volgende onderdelen binnen een opleiding de volgende specifieke vereisten gesteld aan de docent:
  1. 'Inleiding in de medische oncologie': gedoceerd/ontwikkeld door een medisch specialist werkzaam in de oncologie.
  2. Psychologische/psychiatrische problemen door de ziekte: gedoceerd/ontwikkeld door een psychiater met oncologische kennis.
  3. Palliatief/terminale fase: gedoceerd/ontwikkeld door een deskundige op het gebied van de palliatieve zorg.

c. Lesmateriaal

Het is aan te bevelen een handboek psychosociale oncologie te gebruiken als ondersteunend lesmateriaal/literatuur, suggestie hierbij is:

- J.C.J.M. de Haes, L.M. Gualthérie van Weezel & R. Sanderman. Handboek Psychologische patiëntenzorg in de oncologie. Assen, Van Gorcum, 2017.
- J.C. Holland, W.S. Breitbart, P.B. Jacobsen, M.S. Lederberg, M.J. Loscalzo & R. McCorkle. Psycho-Oncology. New York, Oxford University Press, 2010.

F. Evaluatie

Evaluatie van de verscheidene onderdelen van de opleiding door de cursisten is verplicht.

Procedure

Aanbieders van een opleiding dienen het NVPO keurmerk voor hun opleiding aan te vragen bij de NVPO. Het NVPO opleidingsconsilium voor psychosociaal therapeuten beoordeelt of de voorgedragen opleiding aan de benodigde inhoudelijke- en kwaliteitseisen voldoet om het NVPO-keurmerk te verlenen.

Tabel 1: capita en tijdsduur

Capita	Tijdsduur
1. Inleiding in de medische oncologie²	1 dagdeel
Hoe ontstaat kanker?	
Diagnose (specificeer traject dat patient doorloopt)	
Behandelingen (m.n. chemo, radiotherapie en hormoonbehandeling)	
Psychische bijwerkingen van oncologische behandelingen (bijvoorbeeld: vermoeidheid, vervroegde menopauze, tamoxifen en risico op depressie)	
Risicofactoren (incl. risicofactoren voor kans op recidief)	
Organisatie van de oncologische zorg	
Werkwijze in ziekenhuizen	
Multidisciplinair samenwerken	
Doorverwijsmogelijkheden, oncologie specifiek zorgaanbod, tools	
2. Psychosociaal oncologische begeleidingsaspecten	9 dagdelen
Herkennen van psychologische/psychiatrische problemen door de ziekte en/of behandeling en tijdig doorverwijzen (verdieping op 1)	
Algemene aspecten van coping	
Normale reactie (op abnormale situatie) tot pathologisch (bv. somberheid na kanker vs. depressie; richtlijn 'Detecteren behoefte psychosociale zorg' integreren)	
Ziekte generieke psychologische reacties en tumor specifieke aspecten (incl. doorverwijsmogelijkheden/kanker specifiek hulpaanbod/tools)	
Arts-patient verhouding (m.n. shared decision making)	
Verminkende behandelingen	
Genetische belasting	
Betekenis van niet-reguliere behandelwijzen voor mensen met kanker	
Gevolgen van de oncologische behandeling	
Angst voor recidief	
Vermoeidheid (incl richtlijn)	
Intimiteit en seksualiteit	
Verder leven	
Rouw en zingeving	
Re-integratie (return to work begeleiding; integreer Blauwdruk Kanker & Werk; Herstel en Balans)	
Palliatief/terminale fase	
Palliatieve zorg	
Angst voor stervensproces en voor de dood	
Palliatieve richtlijnen (angst, rouw, depressie, mantelzorg)	
Sociale aspecten	
Problemen van en met naasten	

² Wat betreft werkwijze kan deze kennis direct worden overgebracht middels een college/lezing door een deskundige zorgprofessional, danwel dat het tot zich nemen van deze kennis is gericht op 'hoe vind je relevante informatie over een specifiek ziektebeeld'. Daar waar de laatstgenoemde werkwijze van toepassing is, dient in de zoekopdracht de alhier genoemde onderwerpen aan de orde te komen.